

Evropská
komise

Evropský sociální fond v akci

Více pracovních míst, méně marginalizace

Člověk, který má zaměstnání, je méně ohrožen chudobou a je více zapojen do života společnosti. Trh práce ale nenabízí rovné podmínky pro všechny. Pro některé sociální skupiny a jedince je získat zaměstnání obtížnější. Ať už z důvodu etnického původu, vzdělání, zdravotního postižení nebo věku – mnoho lidí zjišťuje, že pro ně je trh práce uzavřený. Nepříznivé ekonomické klima tento problém ještě prohlubuje.

Těm, kteří případně propadnou síti vnitrostátních politik zaměřených na snížení nezaměstnanosti a chudoby,

možnou pomoci projekty z podpory Evropského sociálního fondu (ESF).

V letech 2007–2013 patřila třetina všech osob, na které byly zacíleny projekty ESF, do znevýhodněných skupin: 9 % tvořily osoby se zdravotním postižením, 12 % představovali migranti, 4 % patřila do minoritních skupin, jako jsou Romové, a 9 % bylo zařazeno do jiných ohrožených skupin.

Aby ESF předcházel sociálnímu vyloučení, byl přijat dvousměrný přístup k odstraňování překážek, které některým lidem brání plně se zapojit do společnosti. Některé projekty ESF pracují přímo s ohroženými lidmi prostřednictvím odborné přípravy, poradenství a lepších pracovních příležitostí. Jiné se zaměřují na vnímání veřejnosti a na sociální systémy a to tak, že zvyšují povědomí o dopadech předsudků a zkvalitňují veřejné služby.

ESF – aktivní zapojení všech

Nabídnout lidem práci a rozbít tak kruh chudoby...

V oblasti boje proti sociálnímu vyloučení je ESF v celé EU využíván různými způsoby v kontextu kultur a potřeb zapojených osob. Cíl však zůstává stejný: pomoci lidem získat práci a prolomit tak kruh chudoby a marginalizace. Ke splnění tohoto úkolu mohou významně přispět sociální podniky.

Ačkoliv se jedná o podniky výdělečné, jejich prvotním smyslem není tvorba zisku, ale služba v rámci jejich

komunit. Jednou z možností je tvorba pracovních míst pro osoby, které by jinak zůstaly bez práce. ESF podporuje řadu takových podniků, například kavárnu The Welcome Café ve Švédsku, která dává ženám z řad migrantů šanci naučit se švédsky při práci, která odpovídá jejich schopnostem.

Vhodným nástrojem k řešení konkrétních potřeb v určitém regionu může být partnerství mezi organizacemi, zejména na úrovni místních komunit. Fond může lidem pomoci získat know-how, dovednosti a vybavení, které jsou třeba k realizaci projektů v jejich komunitách nutných k vyřešení komplexního problému sociálního začleňování.

Jednou z priorit fondu je poskytovat lidem příležitosti, ti však musí být připraveni je využít. V tom jim mohou pomoci tzv. integrované cesty k práci.

Tento koncept zahrnuje individuální poradenství k určení potřeb a očekávání účastníků a jejich zapojení do vhodné odborné přípravy. Jakmile si účastník osvojí potřebné dovednosti, prochází společně se svým průvodcem procesem hledání práce a je mu poskytnuta pomoc a poradenství při podávání žádostí o práci a při pracovních pohovorech. Podpora pokračuje i po získání zaměstnání, často ve spolupráci se zaměstnavatelem.

Zaměřit se na zranitelné osoby...

Užívání drog a alkoholu, neschopnost domluvit se místním jazykem, bezdomovectví, nedostatečná zdravotní péče, dluhy nebo omezený přístup ke vzdělání odsouvají lidi na okraj společnosti. Hrát ve společnosti aktivní úlohu jim také znemožňují rasismus a diskriminace.

Projekty podporované z ESF se snaží tyto překážky bourat pomocí poradenství, odborné přípravy a vzdělávání, podpory osobám samostatně výdělečně činným a přístupu ke zdravotní péči.

V případě osob z komunity Romů, kteří představují největší etnickou menšinu v EU, přivádějí některé projekty ESF prostředníky a asistenty z komunity do škol, aby romským dětem usnadnily cestu ke vzdělání. Jiné projekty vyzdvihují osobnosti z romské komunity, které mohou sloužit jako vzor k inspiraci a motivaci dětí získat úplné vzdělání. V oblasti samostatné výdělečné činnosti ESF podporuje romské ženy, které si chtějí založit vlastní řemeslný podnik.

Romy to však nekončí. Někteří občané Berlína se zdravotním postižením využívají nový přístup k odbornému vzdělání díky službám kvalifikovaných tlumočnicků znakového jazyka. Pomocná ruka je také podávána drogově závislým v Berlíně, pro něž je hledán způsob vzdělávání s flexibilním rozvrhem, který jim bude vyhovovat. Nové výukové metody jsou propagovány i ve španělské Galicii, kde je podpora z ESF využívána v rámci nabídek modulových kurzů základních dovedností lidem bez kvalifikace.

Zavedení speciálních výukových programů v Estonsku

Centrum denní péče v Tallinnu podporuje děti a dospívající se zdravotním postižením. Centrum Kào od roku 2000 kromě rehabilitační činnosti pomáhá zvyšovat soběstačnost dětí při hodinách zaměřených na osobní péči a různé dovednosti.

Účastníci, kteří ukončili základní vzdělání, však nemohli pokračovat v programech odborné přípravy, i když chtěli, protože tyto programy nebyly přizpůsobeny jejich potřebám.

Proto centrum ve spolupráci s Centrem celoživotního vzdělávání při Univerzitě v Jyväskylä ve Finsku využilo podpory z ESF na vytvoření kurzů a školení učitelů, jak vyučovat žáky se speciálními potřebami.

V období 2007–2008 bylo vyškoleno třicet učitelů a v současnosti jsou nabízeny dva kurzy zájemcům o odborné vzdělávání přímo v centru.

Boj proti diskriminaci...

ESF pomáhá lidem rozvíjet dovednosti a získat sebevědomí, kterou potřebují k tomu, aby se stali součástí širší komunity.

Ve snaze odstranit diskriminaci na pracovišti a celkově ve společnosti zvyšuje práce fondu povědomí veřejnosti o celém problému a pomáhá podnikům přijímat lepší postupy. Například projekt nazvaný Berlín tě potřebuje! využívá podporu z ESF, aby dodal odvahu zaměstnavatelům zejména z veřejného sektoru a pomohl jim obsadit až čtvrtinu míst vyhrazených stážistům mladými lidmi z řad migrantů. Za první tři roky se počet stážistů ve veřejném sektoru téměř zdvojnásobil.

Inovativní přístup k péči o děti

Problém s nalezením vhodné péče pro dítě může některé ženy připravit o zaměstnání. V celé Evropě bývají státní mateřské školy přeplněné a soukromá zařízení jsou často příliš drahá. V České republice někteří zaměstnavatelé využívají podporu z ESF, která jim pomáhá tuto situaci vyřešit.

Zakládají jesle, takzvané dětské skupiny, které pojmu 7 až 24 dětí a jsou provozovány přímo na pracovišti. Péče je zajišťována různými způsoby prostřednictvím místních školek, sociálních podniků nebo samotných zaměstnavatelů.

Veřejné služby často neberou v potaz speciální potřeby. Fond podporuje činnosti, které zvyšují kvalitu nabízených služeb například prostřednictvím školení zaměstnanců nebo uzpůsobením nabízených služeb.

Co nás čeká?

Čím dříve mohou projekty začít pracovat s lidmi, kterým hrozí sociální vyloučení, tím je taková intervence účinnější. Cílem Evropského sociálního fondu je pomáhat lidem v každé životní etapě. Vlastní efektivnost zvyšuje spojováním svých činností s jinými fondy EU, aby jeho práce měla větší dopad.

Více než kdy předtím je třeba hledat nová řešení pro naléhavé potřeby společnosti, protože ekonomické klima zůstává nejisté. Východisko nabízejí sociálně inovační přístupy. S růstem nezaměstnanosti jsou nejhůře zasaženy právě ohrožené skupiny obyvatel. Zvláštní důraz na podporu sociálních inovací pomůže najít způsoby, jak tento nepříznivý dopad zmírnit.

Fond bude spolupracovat s místními partnery, aby je ještě více zapojil a umožnil jim získat lepší přístup k finančním prostředkům. K naplňování programů ESF by měly významnou měrou přispět všichni - vzdělávací instituce, zaměstnanecké organizace, nevládní organizace zabývající se zaměstnaností, sociálním začleňováním a znevýhodněnými skupinami a organizace zaměstnavatelů.

Více informací o ESF:

<http://ec.europa.eu/esf>

Tato publikace je k dostání i v elektronické podobě ve všech úředních jazycích EU.

© Evropská unie, 2014

Reprodukce povolena pod podmínkou uvedení zdroje.

Úřad pro publikace

<https://www.facebook.com/socialeurope>

https://twitter.com/EU_Social

ISBN 978-92-79-34088-8 (epub)
ISBN 978-92-79-33333-0 (online)

9 789279 333330

doi:10.2767/94545 (online)
doi:10.2767/85207 (epub)